

Asia: VN/14164/2024

Asemanhaltijan tehtävien järjestäminen Suomessa

Lausuntopyynnön kysymykset

1. Haluatteko esittää yleisiä huomioita arviomuistioluonnoksesta?

Muistiliitto ry on kommentoinut arvomuistio oman kohderyhmänsä näkökulmasta ja asioissa, jotka koskettavat heitä. On tärkeää, että vastuut ja velvollisuudet on järjestetty eri tahojen kesken selvästi. Yksittäisen käyttäjän kannalta vastuutahoja oleellisempaa on kuitenkin esimerkiksi opasteiden olemassa olo ja esteettömyys.

Tulisi varmistaa, että ohjeita laadittaessa huomioidaan kaikkien vammaisryhmien tarpeet. YK:n vammaissopimuksen, joka on tullut Suomessa voimaan 10.6.2016, mukaan vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Eri vammaisryhmien tarpeet eroavat toisistaan monin paikoin.

a) Säännöt oikeudesta kuljetukseen

-

b) Avunanto rautatieasemilla ja junissa sekä avunannon edellytykset

Avunantoon tulisi sisältyä neuvonta rautatieasemilla fyysisen avustamisen lisäksi. Erimerkiksi sairauden alkuvaiheessa muistisairas henkilö saattaa olla varsin pitkään melko toimintakykyinen ja kykenevä matkustamaan itsenäisesti. Hänellä saattaa kuitenkin olla hahmotusvaikeuksia, esim. ei hahmota kulkureittejä, vaikka fyysinen toimintakyky olisikin hyvä.

c) Tiedot lähimmistä asemista, joilta on saatavissa avustamispalvelua

-

d) Liikkumisvälineiden, apuvälineiden ja avustavien koirien korvaaminen

-

e) Henkilöstön koulutus

Koulutusvelvollisuuteen tulisi sisällyttää kouluttaminen eri vammaisryhmien tarpeista ja heidän kohtaamisestaan, esimerkkinä taito kohdata muistisairas henkilö.

f) Matkustajien henkilökohtainen turvallisuus

-

g) Valitusten käsittelymenettelyt

Palautteenanto ja valituksen tekeminen tulisi olla mahdollinen myös muutoin kuin digitaalisesti, samoin tieto menettelytavoista.

h) Palvelujen laatuvaatimukset

-

i) Matkustajien oikeuksista tiedottaminen

-

j) Sopimus junaan pääsyä helpottavien laitteiden tarjoamisesta ja hallinnasta sekä avun ja vaihtoehtoisten kuljetusten tarjoamisesta

-

k) Avun tarjoaminen laitteiden huollon aikana

-

l) Kirjalliset toimintaohjeet ja käyttö säännöt

Lipunmyyntiä koskevien toimintaohjeiden tulisi sisältää automaattiosasta koskevan tiedon lisäksi tiedot kaikista käytettävissä olevista lipunostotavoista ja paikoista, mistä ko. paikkakunnalla lippuja voi ostaa.

m) Kuulemismenettely asemien rakentamisessa

-

n) Liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljetusta ja avustamista koskevien tietojen käsittely

-

o) Asemalla tapahtuva tiedottaminen

Matkustajalle annettavan tiedon lisäksi tulee asemalla olla selkeät opasteet aseman eri toiminnoista ja esimerkiksi raiteiden sijainnista ja pääsystä niille.

p) Rautatieasemien esteettömyyttä koskevat tiedot ja tiedon päivittäminen

-

q) Asemanhaltijan mahdolliset uudet tehtävät:

- Matkustajien oikeuksia koskevat velvoitteet, joita on ehdotettu laajennettaviksi multimodaalisiin matkustajaliikennekeskuksiin (yllä kohdat a, b, e, h ja i, kommentit voi esittää myös nykyisten velvoitteiden kommentoinnin yhteydessä)
- Kokonaan uudet asemanhaltijalle mahdollisesti osoitettavat velvoitteet (matkustajien kanssa käytettävät viestintävälineet, keskitetyt yhteyspisteet multimodaaleissa matkustajaliikennekeskuksissa, asemien minimivaihtoajan määrittely)

-

3. Arviomuistioloonnoksen yhteenvedossa on esitetty neljä karkeaa etenemismuutostapausta. Mikä muistiossa tarkemmin kuvatuista alustavista etenemismuutostavoista olisi mielestänne toimivin?

1. Asema-alueiden omistusta tai asemien sopimusperusteista hallinnointia keskitetään ja nämä toimijat määritetään lainsäädännössä asemanhaltijoiksi koko Suomessa tai tietyillä asemissa.
2. Asema-alueiden omistajat määritetään asemanhaltijoiksi lainsäädännössä.
3. Asemanhaltijaa ei määritetä lainsäädännössä, mutta asemanhaltijan lakisääteiset tehtävät osoitetaan tarvittaessa lainsäädännössä tehtäväperusteisesti tietyille toimijoille.
4. Asemanhaltijaa ei määritetä lainsäädännössä eikä asemanhaltijan tehtäviä erikseen osoiteta toimijoille, vaan asemanhaltijan EU-asetuksen mukaisten tehtävien hoitamiseen puututaan tarvittaessa tapauskohtaisesti valvonnan keinoin.

-

4. Mikä on näkemyksenne etenemismuutostavasta 1? Millaisia vaikutuksia tällä etenemismuutostavalla olisi?

-

5. Mikä on näkemyksenne etenemismuutostavasta 2? Millaisia vaikutuksia tällä etenemismuutostavalla olisi?

-

6. Mikä on näkemyksenne etenemismuutostavasta 3? Millaisia vaikutuksia tällä etenemismuutostavalla olisi?

-

7. Mikä on näkemyksenne etenemismuutostavasta 4? Millaisia vaikutuksia tällä etenemismuutostavalla olisi?

-

8. Puuttuuko arviomuistiolounnoksesta näkemyksenne mukaan jokin etenemismuutostavoista? Miten arvioitte sen vaikutuksia verrattuna arviomuistiossa esitettyihin etenemismuutostavoihin?

-

9. Haluatteko täydentää tai korjata arviomuistiolounnoksessa asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien valvonnan nykytilasta tai muutostarpeista esitettyä?

-

10. Onko teillä muita kommentteja, jotka toivotte huomioitavan muistiossa kuvattujen asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien järjestämisessä?

-

Elomaa Sari
Muistiliitto ry